

SKUP-prisen 2005

Metoderapport

Journalist: Kari Kløvstad

Tittel på arbeidet: I grenseland

Publisert: I Østlandets Blad fra 11. mai til 12. juni 2005

Redaksjonens adresse og telefon: Østlandets Blad, Postboks 3110, 1401 Ski. Tlf. 64 85 50 00.

Journalistens adresse og telefon: Kari Kløvstad, Bøhlerveien 15, 1405 Langhus. Tlf. 64 87 32 45 (priv.) 64 85 50 21 (jobb) 41 5 68 555 (mob.)

Redegjørelse for arbeidet

Tanken begynte å ta form i mai 2003. Det var mye snakk om ungdomsfall i lyse vårnetter. Sex-press. Enkel tilgang på dop og mange unge som befant seg i grenselandet mellom rett og galt. Barn og voksen.

Alle synset mye om temaet. Men hva skjedde egentlig der ute?

Hovedproblemstillingen ble derfor:

Hvordan har ungdom i Follo det i dette grenselandet?

Jeg ville finne ut mer om de unge under 18 år og konsentrerte meg i utgangspunktet om alkohol, narkotikamisbruk og sexvaner.

De unge og deres miljøer skulle være hovedkildene, og jeg måtte ut for å finne svarene.

Redaksjonsledelsen ga meg klarsignal til å sette igang arbeidet, og jeg ble lovet tid til å fullføre prosjektet.

På grunn av sykdom og dødsfall i familien min ble arbeidet utsatt. Det ble ikke noe tidspress for å få artiklene på trykk. Dette tjente jeg mye på i det videre arbeidet. Ideen fikk utvikle seg utover høsten og jeg begynte å samle bakgrunnsstoff. Jeg snakket uformelt med ungdom. Var i ungdomsklubben da jentene hadde sin egen kveld om sextrakassering. Deltok på foreldremøter om rus og grensesetting der politi, ungdomsetat, helsesøster m. fl. var til stede. Noterte hendelser jeg kom over, som f. eks. da en gutt i 20-årene tok i mot bestilling og kjøpte øl og rusbrus til ei halv skoleklasse med fjortiser.

Tidlig på våren 2004 tok jeg opp igjen ideen for alvor og startet den konkrete planleggingen.

Ungdom som hovedkilder

Jeg ville ha ungdommen i tale. Først og fremst ungdom som kjente til livet i grenseland mellom rett og galt.

I tillegg ønsket jeg å snakke med voksne som jobber tett på ungdom i grenseland.

Målet var både å vise hvordan det var der ute og skape debatt.

Jeg valgte bevisst bort politiet som noen form for hovedkilde for å unngå kriminaliseringen.

Metoden med å gå ut som journalist for å prate seriøst med ungdom "på gatehjørnene" fungerte dårlig, selv om den var et greit utgangspunkt. Det kunne begynne fint, men det var ofte noen som skulle tøffe seg og overdrive eller andre som ville dysse ned hva som i virkeligheten skjedde.

Jeg valgte derfor å lete meg frem til noen gode hovedkilder, som jeg intervjuet grundig. I tillegg supplerte jeg med å ta opp de samme temaene med flere andre for å være sikker på å komme så nær virkeligheten som mulig.

Statistikk

Der var jeg heldig. Nye, nøyaktige og gode tall om alkohol, narkotika og sexvaner fantes lett tilgjengelig i den store undersøkelsen «Helseprofil for barn og ungdom i Akershus 2004».

Jeg fikk også et klart inntrykk av at tall og fakta stemte godt over ens med det de unge fortalte meg.

Voksenkilder

Jeg konsentrerte meg i hovedsak om dem som jobbet direkte med ungdom. Stein Nøsting har vært ungdomsklubleder i 19 år, og vet alt om utviklingen. Bernt Hovind er barnevernsleder og har mange år som barnevernsvakt i rusmiljøene. Eva Steffensen er helsesøster for ungdom og treffer dem daglig både på helsestasjonen og i skolen. I tillegg har jeg snakket med mange flere for å skaffe meg bakgrunnsinformasjon.

Temakvelder

i ungdomsklubben bl.a. om grensesetting, sexvaner og sexpress. Fri prat, rollespill m.m. fortalte mye om jentene.

Foreldremøter

Hva får foreldrene informasjon om fra skoleledelse, utekontakter, klubbledere, politi m.fl. Og hva er de opptatt av.

Har også hatt mange uformelle samtaler med foreldre.

Internett

Adresser. Bakgrunnsstoff om temaene. Besøk på åpne nettsider, der det ligger dristige bilder av lokale 13-åringer m.m.

Observasjon

Som featurejournalist er jeg vant til å bruke observasjonsteknikken, og dette har jeg hatt god nytte av. Jeg har sittet på en lokal utekafe, hørt ungdom gjøre avtaler om narkohandel på telefon, sett ungdom som er kommet for å hente stoffet. Vært vitne til at et fristed for ungdom utviklet seg til et "narkoreir" der politiet til slutt grep inn. Sett voksne handle øl og rusbrus til helt unge. M.m.

Systematisering

Jeg bestemte meg for å dele reportasjeserien inn i fem hovedtema: Narkotika, alkohol, sex, foreldre og en oppsummeringsartikkel med barnevernsleder Bernt Hovind.

I tillegg kom min egen kommentar der jeg skrev litt om hvorfor jeg laget denne serien og hvorfor jeg ikke vil skille mellom fin og ufin ungdom.

Nettprat

Responser var så stor at vi ble enige om å følge opp med en nettprat der barnevernsjef Bernt Hovind og to helsesøstre for ungdom svarte på spørsmål både fra unge og foreldre.

Kildevalget

Så å si alle de unge jeg har snakket med var under 18 år. Skulle jeg ha brukt dem som åpne kilder, der uttalelsene skulle godkjennes av foreldrene, ville dette blitt helt andre reportasjer. Som anonyme har de snakket åpent og ærlig, og jeg har kryssjekket opplysningene. Der jeg har gått tettest på, vet foreldrene om det, og de har lest teksten i forkant, uten å komme med korrigeringer.

Konsekvensene

Enormt mange reaksjoner fra alle hold.

Foreldrene har fått ett innblikk i en verden de kjente lite til.

Fagfolk har brukt artiklene i undervisningen, ungdomsklubben m.m..

Mange unge har tatt kontakt, og de reagerer forskjellig. Noen har lært mer.

Andre diskuterer egne grenser. Noen synes vi har utlevert dem til de voksne, så de har troppet opp på kontoret mitt: "Hvorfor forteller du foreldrene til venninnen vår at det er nakenbilder av henne på internett?". (Selv om vi verken har brukt navn eller vist til nettsted.)

Organisasjonen Ski Tryggere Lokalsamfunn har kopiert serien i drøyt 100 eksemplarer som er satt inn i inspirasjonspermene som gis til alle klassekontaktene på ungdomskolen og en del av klassene på barneskolen i Ski kommune. Artiklene er først og fremst ment som et diskusjonsgrunnlag, både for ungdom og foreldre.

Kopier henger også i mange klasserom for at de unge skal kunne ta stilling til spørsmålene og diskutere dem på sine premisser.

Arbeidstid

Jeg har brukt ca. 10 dager i ordinær arbeidstid. Omlag 20 registrerte overtidstimer kommer i tillegg. Bruk av fritid har jeg latt være å summere. Det hadde vært umulig å gjøre denne jobben i en lokalavis hvis jeg skulle telle timer, og entusiasmen ble drivkraften.

Erfaringen jeg har gjort er at det "lille" gravearbeidet i nærmiljøet også skaper engasjement som gir store ringvirkninger. Og det krever hardt arbeid, skal du gjøre det grundig.

Ski 18. januar 2005

Kari Kløvstad